

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

B rimentlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adtak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MAGYELLENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35., illetve Kispást-tér 4. sz. alatt
R Vozary Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és egyéb felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy háromhasábos pöttyös térfogata 6 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Janosi-utca Czikora-féle házban, nem különben minden hazai pósthivatal. Az előfizetési pénzek legezelszerűben posta-utalvány u.ján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Touristika.

A nemsokára bekövetkező nyári időszakra minden tekintetben kellemes eltöltésére semmi kellemesebbet nem tudnánk ajánlani művelt közönségünknek, mint a kirándulásokat. Nem képzelhetők fölségesebb tájképek, mint a hegyeknek kecses hajlasi lejtői, kéklő csucsei s az alattok elterülő lapályok, phantastikus kanyarlatu völgyek.

Hazánk ily tájképekben pazonon gazdag, de a gazdagok között is bizonyára az első között van Gömör-Kishont vármegye, melynek természeti szépségeire turistáink még mindig nem fordítanak annyi figyelmet, mint a mennyi kellene. Most, midőn a szép napok beálltával megkezdődik a kirándulási idény, napról-napra érkeznek a hírek, hogy a dobsinai jégbarlangot, az aggteleki Baradlát sok idegen s köztök számos külföldi utazó látogatta meg, a mi legfeljebb a mellett tanuskodik, hogy azok a kiknek kevésbé áll érdekükben, nagyobb figyelmet fordítanak magyánk természeti szépségeire, mint magunk, holott nekünk kellene jó példával előljárnunk arra, hogy mindazon pontok, melyek turistikai tekintetben a legérdekesebbek, a magunk részére is a lehető legkényelmesebben hozzáférhetők legyenek.

E téren az utóbbi évtized alatt nagyon sok történt; a Kárpát-egyesület a mi megyei kincseinkre is fordított figyelmet s különösen az aggteleki barlang érdekében kifejtett működése a turistákat hálára kötelezheti. De tudnunk kell, hogy e különben széleskörű egyesület a hazánkat félig átövező Kárpát-hegyrendszer minden nevezetesebb részének átkutatását, megfigyelését tüzte ki feladatául s így nagy szabásu tevékenysége mellett nem képes mindent megtenni ott, a hol a mi speciális érdekeink kívánják. E tekintetben tehát a nevezett egyesület céljainak előmozdítására évről-évre a mi közönségünknek kell felhasználni a kínálkozó alkalmat arra, hogy magyánk kiválóbb nevezetességű helyeit meglátogassa s ez által azokra a közfigyelmet felhívja.

A magas hegyek megmászását régen ostobaságnak tekintették, — de ma egész szenvedélylyé vált a hegyezés gyönyöre s évenként ezer meg ezer ember vállalkozik rá.

Egyesületek, turista társaságok alakultak, melyek czélul tüzték maguk elé a hegyvidékek átkutatását s a hasznost a kellemessel egybekötve a művelt társadalom előtt ismeretessé tenni oly vidékeket, melyekről az előtt alig tudták, hogy léteznek. Nagy phisikai élvezetet nyújt ugyanis az, ha oly üde és élhető levegőt szívhatsz, melyet a lapályok tisztátalan kipárolgásai meg nem fertőztettek; a turista nincs annyira kitéve az elemek szeszélyeinek, mint a hajós, vagy a vasuton szállított utas. A szellemi gyönyör pedig annál nagyobb, mennél fogékonyabb a lélek a természet szébbnél-szebb tüneményei iránt.

A közlekedés növekvő könnyebbülése s a mai társadalomban fokozott terjedő természetkedvelés következtében Kárpát-hegyrendszerünk hova-tovább a népeknek vonzó központjává lesz — és mi nem mulaszthatjuk el felhívni közönségünk figyelmét kiválóan azon helyek látogatására, melyek minket közelebről érdekelnek: Gömör megye fürdőire, nyaraló telepeire, üdülő helyeire, — melyekre, értesülésünk szerint, utóbbi időben annyi gondot fordítottak, hogy azok minden igényt teljesen kielégíthetnek.

Kemény Gábor báró emléke.

Gömör-Kishont vármegye néhai Győrö-monostori báró Kemény Gábor volt magyar kir. földművelés-, ipar- és kereskedelmi, utóbb közmunka- és közlekedésügyi miniszter ur ő nagyméltósága elhunytá alkalmával esküdjához köv tkező részvét-iratot intézett:

Méltóságos báró Kemény Géza urnak!

Az őszinte meleg ragaszkodás, a Nagyt méltán megillető köztisztelt, az elért siker fölötti elismerés, az igaz ember és rendíthetlen hűségű hazafi iránt táplált szeretet érzelmei nyilatkoznak koblűkben, midőn néhai Győrö-monostori báró Kemény Gábor volt m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelmi, utóbb közm. és közl. miniszter ur ő nagyméltósága korán történt gyászos elhunytáról fájdalmas szívvel emlékezünk meg!

Az immár üdvözült, tevékeny életének ernyedetlen munkásságát és széles látókörű nagy tehetségeit szeretett hazánk javának és boldogításának előmozdítására szentelte: s ez által emléket hazánk történelmében arany betűkkel kitűnőtellenül véste be, — műveiben pedig magát halhatatlanná tette.

A rimabrézói ág. ev. templom falfestményei.

Liszky Jánostól.

Jelige: „Egy dolgot kérem az Uról, most is azont kérem: hogy lakhassam az Urnak házában életemnek minden idejében: hogy láthassam az Urnak szépségét és látogathassam az ő templomát.”

XXVII Zsoltár 4

Izrael királyi dalnokának ima-szerű fenti szavai arra vezérlik tollamat, hogy őszintő fölhívás folytán említést tegyen élethivatásom színhelyéről, — a Rimabrézói ág. ev. egyház ódon templomáról, — illetve azon freskó-képekről, melyeket annak falain a tizenkét-szeres mérszrteg alatt legutóbb fölfedeznem sikerült. — Mikép kerültek az érdekes falfestmények napfényre? Elmondom röviden.

Már három teljes esztendő tölthettem itteni állomásomon a nélkül, hogy sikerült volna templomunk kívánatos rendbehozatalára vonatkozó sürgetéseim s indítványaim bármelyikének is érvényt szerezni; minden próbálkozásom hajótörést szenvedett ama konzervatív ellenvetésen: „ha apánk meg voltak ilyen templommal elégedve, miért ne lehetnénk megelégedve mi is vele? Aztán meg honnan is tudjunk annyi pénzt előteremteni? Az állam, az egyházi stb. adó minden jövedelmünket fölemészti, — szegények vagyunk, — alig hogy megélünk, — a templom megújítására most nem áldozhatunk!” — 1880-ik év egy júliusi délutánján épen buszkodásaim eredménytelensége felett buslakodva kis kertem szép fejlődésnek indult esemetei közt, — újabb indítványokon s módokon törtem fejemet, mikép lehetne templomunkat legalább annyira kitaratorni, hogy a közép-hajó falának számos repedése s még számosabb eltáskulaisai a szemet ne sértsek, s isteni tiszteltek valamint esperességi közgyűlések idején a jelenlévők kedélyére lehangelőleg ne hassanak, — midőn — mint az ég küldötte, barátságos arculatu, nyájas szavu öreg ur — hazánk legnépesebb lutheránus egyházának egyik nagy-érdemű lelkésze érkezik vendégemül, s elmondja, hogy

Korai gyászos elhunytá fölötti méltó fájdalom tölti el mindnyájunk keblét — annyival inkább azokét tehát, kik az üdvözülthez — a szerető fiu, testvér és rokon elvesztét legbensőbben gyászolják.

Ez őszinte fájdalom enyhítéséhez kíván egy por-szemmel vármegyénk közönsége is járni, midőn hazánk elköltözött, nagy fiának vármegyénk őszinte és igaz barátjának gyászos elhunytá fölötti mélyen érzett fájdalmát jegyzőkönyvében kegyeletteljes megemlékezéssel megörökíti.

Legyen neki könnyű a föld és édes az álom ott az ajnászkői nagy tölgy alatt. Emléke pedig örökre áldott közöttünk!

Kelt Gömör-Kishontmegye közönségének 1889. évi márczius hó 28-ik napján tartott közgyűléséből.

Bornemisza László,
alispán.

A hitelszövetkezetekről.

Nagyobb erők ellenében az önfentartás ösztöne kényszeríti a kisebbeket a szövetkezésre.

A tőke — a munkának e megtakarított eleve eredménye — már régóta tömörül és szervezkedik; — szervezkedés által bamulatos eredményeket ért el és nagy változásokon ment keresztül aránylag rövid idő alatt: első rangu nagyhatalmasság lett és rendkívüli jutányos árbau rendelkezésre áll. — Egy nem épen örvendetes jelenség mutatkozik azonban; az ugyanis, hogy eszköz lett nemzói elnyomására, hogy azok számára szerfölött drága, hogy — a nagy eredmények mamarobau — hatalmas szülő anyját, az egyéni munkát kellő elismerésben nem részesítheti, sőt az — értékek más faja következtében is — magára hagyatva és szétforgácsolódva teljesen háttérbe szorul.

A tőke — a vagyonnak — szervezkedése és tömörülésével szemben, a munkának is szervezkedni és tömörülnie kell, hogy érvényesíthesse jogait. — ezt eszközlik a hitelszövetkezetek, s valóban a hitelszövetkezeteknek eszményképe az volna: hogy bizonyos értékű egyéni munka, — külön-külön, önállóan egymagában is, aránylagosan épen egy mint az ingó vagy ingatlan vagyon — bizonyos mennyiségű tőke zálogul szolgálhatna.

Elégdjünk meg azonban ez idő szerint azzal, ha versenytársaink nagy ingó s ingatlan vagyona és csekély személyi biztosítékával szemben, mint elfogadhatót, egy kevés ingatlan és ingó vagyon mellé, nagy értékű — mert kölcsönösen lekötött — munka, azaz személyes hitelt, mint biztosítékot nyujthatunk.

A hitelszövetkezeteknek, mint a fentebbiekből is látható, nyilván bevallott czélja nem lehet első sorban, mint: hogy az egyéni, annak munkáját társulási értékesítésre, hogy tagjai részére — kik sem takarékpénztárak, sem más hitelintézeteknél nem kaphatnának sürgősen

régészeti érdekekben nem rég Németországban, — többi közt ha jól emlékszem — Lipcsében is töltött hosszabb időt, s kutatván a levéltárakban, ez utóbbi helyen a kishonti esperességre vonatkozólag is talált jegyzeteket, melyekben kivált Rimabrézói emeltetik ki temploma régi volnánál s azon körülménynél fogva, hogy e templom falában egy nyilas van, melybe — állítólag — a templomot építő örök a pogányság idejéből megtartott bátyvai szobrocskákat beépítették! — E nyilásról nekem tudomásom nem volt, — s annál kevésbé is lehetett, mivel a reformátiótól szakadatlan sorban itt hivataloskodott 28 elődöm után maradt iratok egyikében sem történik olyasféle nevezetességről említés; de mindamellett természetesen kapva-kaptam a mesészerűnek látszó tudósításon. — s igen tisztelt kedves vendégem társaságában azonnal a templomba mentem, — előbb szemmel kutatva az állítólagos nyilást, később pedig felül alul, hosszabau szelvényben össze-vissza kopogatva a templom falait. — még kívülről is próbálgatva nem döngene-e valahol a bálványokat rejtő üresség!? Nem találtunk semmi följegyzésre méltót; azonban nagytudományu régész vendégem a templom építkezési modorából annak régi voltára következtetett s másfél napi itt mulatása után midőn protokollumainkban a templom korára nézve biztos adatot nem kutathatott fel, — s távozott, félig komolyan félig tréfásan mondá a bucsu pillanatában: „legérdekesebb s legbecesebb adat volnának a bálványkák, csak kutassa, keresse, s ha megtalálja, azonnal küldjön egyet az én gyűjteményembe!” — Azóta évek multak el, de nagy-érdemű s hazaszerte tisztelt vendégem szavai folyvást visszhangzottak lelkemben, — kutattam, kerestem, — fűr-késztem templomunkban más ügybarátokkal is . . . es ime a kitartás nem vált hiába való! — A falakat gyakorlati vizsgálva s figyelmesen szemlélve, egy ízben úgy tűnt fel nekem mintha a szentélyi mészburkolata alól az élénken világító déli napsugár fénye szürkés, kékes, sárgás, pirossas színeket varázsolna elő, — sőt magán a bolhajtáson szajtságos alakokat véltem észrevenni! — A megfigyelésre azonnali cselekvés következett. Zseb-késsel több helyütt lefejtettem a meszelés burkát,

TÁRCZA.**Mikor lesz vége?...**

Mikor lesz vége szenvedéseimnek,
Mikor iszom lenéig a pohárt?
Vagy tán azért születtem e világra.
Hogy napjaim szenvedve éljem át?!.
Borus jelenem és jövőm reménye
Nem szerez már új örömet nekem . . .
E rút világban, önző emberek közt,
Meddig kell még bolyongnom, Istenem?!

Azt véltem egykor, hogy munkásságonak
Méltó jutalmát majdesak elnyerem;
S hogy a sebektől vérező sziveknek
Nem kell sajogni . . . tájúi szüntelen . . .
De látom, mind ez csak esalfa remény volt,
Mely játszva hordta lelkem szárnyain . . .
Oh, nagy Isten, meddig kell még bolyongnom,
E rút világ tövises utain?!. . .

Ah, mennyi ábránd foszlott szét szívemben,
Mennyi tündérvé szált a sirba le! . . .
Éltemnek fényben ragyogó csillagát
Most haragos felhő borítja be.
Mint az újtestamentomi Rachelnek,
Örökös bú lón osztályrészesem . . .
E rút világban önző emberek közt,
Meddig kell még bolyongnom, Istenem?!

Avatlan kezek kaczagva tépik le
Homlokunkról az érdemkoszorút;
Szánalom helyett örömet éreznek.
Ha egünk felett láthatnak borut.
Örültség volna hát — tovább remélnem!
Hisz a remény is csak bú ad nekem . . .
E rút világból, önző nép köréből
Emelj fel hozzád, édes Istenem! P. Gy.

jutányos kölcsönt — hasonló feltételek mellett — sőt jutányosabb árban — mint bármely jó hitelű nagybirtokos, vagy gyári cézár, vagy kereskedő kaphatna — hitelt nyisson; — hogy a kisbirtokosok és iparosok — a munkások, a vagyon nemzői — hitelszükségletének kielégítésére könnyen hozzáférhetnek, s mindig készen áll, s bármikor igénybe vehető pénzforrásokról gondoskodik — melyek ha nem fedeznék is teljesen az egész osztály szükségletét, mégis ez által oda hatnának. — az uzsorásokra. kik hitelgényeiket — jelenleg kielégítik, oly nyomást gyakorolnának, mely azokat arra késztetné, hogy kölcsön ügyleteik megkötésénél a lehetőleg méltányos feltételeket szabják meg.

Rimaszombat, 1889. május 12.

Bernáth Gyula, népbanki igazgató.

Megyei közigazgatási bizottsági ülés.

A megyei közigazgatási bizottság folyó hó 13-án tartotta rendes havi ülést Fáy Gusztáv főispán elnöke alatt, melyen a választott tagok közül részt vettek: Máriássy Andor, Szentiványi Árpád, Mihalik Dezső, Okolicsányi Gáspár, Szentmiklóssy Sándor, az előadók közül: Abonyi Pál, Török Balint, Kubinyi Aladár, Groó Vilmos, dr. Szabó Samu, Lukács Géza a megyei alispán helyett és Vladár kir. adófelügyelő helyettes, Ujházy Lajos megyei főjegyző.

A megyei alispán havi jelentésében felelő, hogy a közigazgatás menetét mi sem zavarta meg. A tiszti karban azon változás állott be, hogy a meghalt Pauer Károly helyére Rasztóczy Pál nyútyai lakost nevezte ki a főispán ur ó méltósága rimaszombati járási úti biztossá.

Ratkó B. sztró községet a folyó hó 2-án kiűtött tűzvész elpusztította, 90 lakhoz közül 86 minden ahhoz tartozó gazdasági és mellékhelyiséggel, a templom, paplak és iskolával együtt a lángok martalékává lett. 500 lelék maradt hajlek nélkül, sőt 4 emberélet is a pusztító elem áldozatiul esett. A tűzkárosultak első segélyezésére, mint ez lapunkban már említettük, a megyei inség-alapból 200 forintot utalványoztatott és a megye területén adomány-gyűjtés elrendeltetett. Egyidejűleg felterjesztést intézett az alispán segély-utalványozására a orsz. könyöradamány-alapból s orsz. könyöradamány-gyűjtés elrendelése végett, valamint megkereste a kir. adófelügyelőt az adó behajtásának felfüggesztéséért.

A tudomásul vett jelentés után előadott ügydarabok többnyire magán-ügyek, mint katonai elbocsátás, házassági engedélyek.

Vekerle pénzügyminiszter körlevelében tudatja hivatalának elfoglalását. Támogatását a közig. bizottság hazafias kötelezettségének ismeri.

A helyügyminiszter felhívja a bizottságot, hogy a fegyelmi választmány jegyzőkönyveit kivonatilag ezentul még az esetben is, ha fellebbezés nem adatik be, terjeszse fel.

Kir. adófelügyelő jelentéssel, hogy április havában volt az összes adótarthatás 557.107 f. t. erre befizetett április végéig 156.738 frt. marad hátralék 395.596 frt. Összehasonlítva ezt az előző év első négy havi eredményével, kitűnik, hogy a folyó évi befizetési eredmény 14202 frttal kedvezőbb a tavalyinál.

A hadmentességi 12280 frtnyi múlt évi hátralékból befolyt 1947 frt.

Javaslatára Kónesek János rédovai közyám ellen a fegyelmi vizsgálat elrendeltetett s fogamatosságával Kubinyi Géza rozsnói járásbeli fözsolgábiró bizatott meg. Az elővizsgálatból kitűnt ugyanis, hogy nevezett közyám a Szehele-féle ingatlanok árverése körül tanusított magatartása által ing. a kiskorok, mint az államkincstár jogos érdekeit megsértette részben az által, hogy a kiskorok érdekében nem intézkedett az árverés megakadályozása iránt, részben pedig az által, hogy az árvek rokonait az árveréstől visszatartotta, minnek következtében a 900 frtra

becsült ingatlan 70 frt vételárért az ő birtokába jutott, úgy, hogy ebből még a kincstári követelés sem volt fedezhető.

Kir. tanfelügyelő e hónapban a szkarosi, martonfalvi, rimaszécsi, jenei, susai, hangonyi, uraji, szentsimoni és harmaczi iskolákat látogatta meg, melyekről általában elismerőleg nyilatkozik. Susa és Jéne a hiányzó iskolapadok, Szentsimony a tanterem bővítése, Hangony egy második új tanterem építése és egy segéd tanítói állomás rendszerezésére hivatótt fel a kir. tanfelügyelő által. Dicsőretére válik az illető iskolázékeknek, hogy az általuk is belátott hiányoknak már e nyáron leendő pótlására, magukat kötelezték, Hangony pedig a második tanítói állomás rendszerezésére külf. pótlódó kivetése által alaptéket gyűjt.

Gaal János uraji, Kis Miksa huói 120 Szomor Károlyné nagyrőzei volt tanítónő 100 frt évi nyugdíj kapnak az orsz. tanítói nyugdíjalapból.

A polonkai állami kisdudovoda 250, a sajjögömöri kisdudovoda 150 frtnyi folyó évi állami segélyei kiutalványozottak.

Pohorella község s egy mellékei birtokos azon kérelmei, hogy a tanítói állomás után kivetett orsz. tanítói nyugdíjintézeti illetékek fizetési kötelezettsége alól felmentessenek, mint törvénybe ütközők, teljesíthetleknek lennek kimondva. Kir. főmérnök jelentéssel, hogy a megyei és állami utak állapota kielégítő volt. A gombaszög-sziliczei utvonalon az építés ápril 8-án újól felvételt és egész hónapban folytatott.

A tiszolcz-popradi hadászati uton folyó évből teljesítendő építkezésekre vonatkozó műszaki műveletek elkészültek.

Az egyházassást-hidegkúti utvonali egy hidjának készítése ügyében Ebeczy Elek megyei bizottsági tag küldetett ki annak megállapítására, vajjon ezen hid Gömör vagy Nógrád területén van-e s illetve ki által lenne felépítendő?

Balog községnek felebbezését a megyei alispán azon határozata ellen, melylyel a közmunka hanyag kiszolgáltatása miatt 156 friban elmarasztaltattak, a közigazgatási bizottság is elvetette s az első fokú ítéletet jóváhagyta.

A kir. törvényszéki fogházépületben jelenleg 180 fi és 20 nőrab őriztetik, kiknek élelmezésére kiadatott 617 frt. rabtartási térítményül befolyt 93 frt.

A tiszti ügyész jelentéséből említésre méltó, hogy adó- s illeték tartozások miatt három hónapban 10 esetben kéretett a végrehajtásnak bírósági elrendelése, 29 esetben elrendeltetett, 30-ban fogamatossított. Árverés elrendelését kérte 8 esetben, elrendeltetett kettőben, fogamatossító dó volt 11 esetben. 17 már folyamatban volt végrehajtás a kincstári követelés kifizetése folytán véglegesen beszüntetett.

A közegészségi állapot kedvezőbb volt mint márcziusban. A Sumjác, Telgárt és Vernáron járványosan fellépett hagymáz lefolyása elég kedvező volt. Megbetegedett 89, gyógyult 61, meghalt 3, gyógykezelés alatt maradt 25 egyen, kanyaróban megbetegedett Jolsván 26 gyermek, halálozás nem történt. A himló Rimaszomban kezd szórványosan mutatkozni. Megbetegedett 6 egyén, köztük a róm. kath. tanító gyermeke, minnek következtében az iskola 14 napra bezárattott.

Törvényszéki boncolás Uzapanyiton, rendőri boncolás Otrokoeson, Hanván és Kövecsesen végeztetett.

3 súlyos és 24 könnyű testi sérelem került orvosi megfigyelés alá.

Dajkaságban lévő 14 gyermekre gyakoroltatott hatóságai felügyelet.

A közhelyiségek ellen egészségügyi szempontból kifogás nem emellett s a köztisztaság és ivóvíz a megye területén törhető volt.

A megyei közkórházban ápolatott 140, gyógyult 61, javult 3, gyógyulatlan távozott 1, meghalt 6, ápolás alatt maradt 69 egyén.

Megyebizottsági közgyűlés május 15-én.

Csak egy tárgya volt. A Ludovika-akadémiai két ösztöndíj kiosztása. Míg azelőtt ugyszólván fogni kellett reá egyéneket s egy-két ízben alkalmas folyamodó hiányában ezen helyek betöltetlenül maradtak, most hat folyamodó jelentkezett. Csak örvendhetünk rajta, mert ez a katonai pálya iránti érdeklődés fokozódásának élénk bizonyítéka. S ez így van jól. Ezen érdeklődés is bizonyoságot tesz arról, hogy fiatalágunk nem fázik a katonai pályától, csak legyenek a katonai intézetek hozzáférhetőek, s ne kívánják azokban, hogy a magyar fú kizárólag egy reá teljesen ismeretlen nyelven nyerje kiképzését. Ha ezen akadályok meg fognak szünni, és ezt méltán kívánhatjuk is, a magyar fiatalág keresve fogja keresni az alkalmat, hogy török és tatárverő őseitől örökölt katonai tulajdonait fejlessze, azokat a katonai pályán érvényesítse a haza és a trón javára.

A folyó május hó 15-iki közgyűlés lefolyása egyébiránt a következő volt:

Fáy Gusztáv főispán ur megayitván a gyulést, Ujházy Lajos megyei főjegyző olvasta a jelentkezők kérvényeit és okmányait. Jelentkeztek pedig:

1. Kubinyi Ferencz fia László, szül. 1876-ban. Jó magaviselet és előmenettel.
2. Szentmiklóssy Pál fia Albin, szül. 1873-ban. Szabályos viselet elégséges osztályzattal.
3. Kisgergely Gyula fia László, szül. 1874-ben. Szabályos magaviselet, jó előmenettel.
4. Máriássy Géza fia István, szül. 1873-ban. Jeles bizonyítvánnyal.
5. Rudnay Imre, Czibur Emil gyámfia, jeles osztályzattal.
6. Kiszely Aladár, özv. Kiszelyné fia, sz. 1873-ban. Elégséges bizonyítvánnyal.

Farkas Abrahám és Bornemisza László ajánlják, hogy először is kettőre történjek a szavazás, a többit pedig másodsorban ajánlja a közgyűlés, megállapítván a sorrendet.

Szentiványi Árpád nem kívánja a szavazást, mely csak elkeseredést okoz. Ő kéri az egyik helyre Szentmiklóssy Antal, megyénk híres volt alispánja unokáját kegyeletből, a másik helyre pedig Kubinyi Lászlót, kinek atyja igen szorult körülmények között él, tenni. Ezzel nem szenved esorbát a többi folyamodó érdeke, mivel a két ajánlott egyikének bizonyítványa gyenge, a másiknak meg korengedélyre van szüksége s így valószínű,

hogy a többi és másodsorban ajánlottak is fel fognak a vizsgára hivatalni.

Hanvay Zoltán ajánlja Szentiványi Árpád indítványát elfogadásra. Miután azonban Farkas Abrahám, Bornemisza László alispán ez ellen ismételve felszóllaltak és utóbbi annak elkerülhetetlen szükségét hangsúlyozta, hogy a megye által másodsorban ajánlottak mellett a többinek kérvényei is felterjesztendők, miben méltányossági szempontból Máriássy Andor is támogatja, beadta 20 tag írásbeli kérelmét a szavazás elrendelésére. Ennek következtében Farkas Abrahám előklete alatt kiküldetett a szavazatszedő bizottság, mely annak eredményét a következőkben terjeszti elő:

Beadatott 119 szavazó lap. Kapott pedig Kubinyi László 89, Kisgergely László 78, Szentmiklóssy Albin 51, Máriássy István 14, Rudnay Imre 2, Kiszely Aladár 1 szavazatot. Enekkfogva a legtöbb szavazatot nyert Kubinyi László és Kisgergely László első helyen, a többi pedig másodsorban a fentelbi sorrend szerint ajánltatnak.

Ezen nagy érdeklődés mellett s közben zajosan folyt egy letárgyalás, illetve a szavazatszedő bizottság kiküldése után jelentést tett a megyei alispán a pelsőzi megyeházi épület és szántóföldek megvétele tárgyában hozzá Blum Simón által benyújtott ajánlatról. Ajánlattevő, ki ott egy 150—200 munkást foglalkoztató gyári vállalatot akar létesíteni, első ízben az épületkért 6000, a földekért 3000 frtot ajánlott szóbelileg. Később írásbeli ajánlatban az épületkért 8000, a földekért szintén 8000 frtot ajánlott meg, mely összegből a szerződés aláírásakor 4000 frtot, 4 hónappal utánna ismét 4000 frtot, a többit pedig 5%-os kamattal egy esztendő alatt fizetné le s az átiratás eskakis a teljes vételár lefizetése után eszközöltetnék. Kívánja azonban, hogy folyó évi július hó 1-éig határozott választ kapjon. Miután a rendkívüli közgyűlés ily fontos ügy elintézésére nem kompetens s mivel ezen épület megvétele tárgyában megyénk legnagyobb birtokosa s a pelsőzi gazdák szövetezte részéről is történt tudakozódás, megyei alispán megbízottat, hogy erre vonatkozó ajánlatokat folyó évi június hó 15-éig fogadjon el, az ugyanazon hó második felében tartandó rendes közgyűlés elé terjeszse be, s egyuttal a m. kir. miniszteriumhoz felterjesztést tegyen az iránt, vajjon állami célokra nem kívántatik-e ezen épület igénybe vételni.

Az ajánlatok elfogadására nevez kimondatott, hogy gyári célokra beadandó ajánlatok előnyben részesülnek hasonló körülmények mellett.

Fegyelmi ügy a városnál.

A Rimaszombatban megjelenő „Gömöri Hirlap“ f. május hó 8-iki számában egy feltűnő ujdság látott napvilágot, melynek tartalma szerint Szabó György városunk polgármestere, továbbá Terhes Pál ref. lelkész és „a városi rendőrség egy közege, a ki szereti magát alkapatány urnak ezimézteni“ hivatalos peesét alatt hamis bizonyítványt állítottak ki.

Több okunk van rá egynél, hogy e közlemény érdemleges bírálatába ne bocsátkozunk, de miután a megátamadott egyének előkelő társadalmi állásánál s azon köztiszteletnél fogva, melyben hivatali állásuktól eltekintve is egyéniségük részesül, — közönségünk kevésbé tájékozott része előtt városunknak, — mint erkölcsi tesztáletnek, — s társadalmunknak reputációja válhatnak kétségessé: indittatva éreztük magunkat arra, hogy ezen ügynek fentebb előadott kezdetét, valamint egész további fejleményeit teljes objektivitással előadjuk.

Jelenleg, — mint teljesen illetékes helyről értesülünk — annyiban áll a dolog, hogy a polgármester önmaga és az ügyben érdekelt tisztársai ellen a fegyelmi eljárás megindítását kérelmezte, mely kérelemnek tárgyalása a folyó hó 20-án tartandó városi közgyűlés napi-rendjére tűzetett ki. A tanács — méltányolva a polgármester kérvényében felhozott okokat, a közgyűlésnek a fegyelmi eljárás megindítását javasolja s annak keresztülvitelére megyénk alispánját felkérőndőnek véli. Ezen fegyelmi ügy eredményétől tétetik egyelőre függővé, hogy a polgármester és tisztársai ellen emelt vádak alaptalanágának kiderülése esetére a megtorlás végett további lépések megtétele iránt a kir. ügyészség megkerestessék.

Meghívó.

A „Gömörmegyei általános tanító-egylet“ rimaszombati járásköre folyó év május 22-én d. e. 9 órakor, Rimaszécsben az ev. ref. iskola helyiségében gyűlést tart, melyre ugy az egyf. tagjait, mint a tanügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívom.

A gyűlés tárgyai:

1. Próbatanítás a beszéd és értelemgyakorlatból, tartja Csizy Miklós.
2. A próbatanítás megbírlása.
3. A „Paris Cheve-féle énektanítás“ ismertetése, Wagensommer Jánostól.
4. Miképen lehetne a tanítás idejétt ezélszerűben beosztani a mezei gazdálkodással foglalkozó kisebb községekben és pusztákban? Értekezés Juhász Jánostól.
5. Az iskola helyiségének és felszerelésének megtekintése.
6. Folyó ügyek.
7. Indítványok.

Rimaszombat, 1889. évi május 14.

Czikora István, a járáskör elnöke.

Helybeli hírek.

Nyilatkozat. Van szerencsem a nagyérdemű olvasóközönség becses tudomására hozni, hogy a városunkban megjelenő „Gömöri Hirlap“ munkatársai köréből — a tisztesség határai közt — véglegesen kiléptem. — Rimaszombat, 1889. évi május hó 16. Pál Gyula.

Kinevezés. Mindig örömmel vesszünk tudomást oly hírekről, melyek megyénk szülötteinek előmeneteléről szólnak. Ezek közé tartozik az is, melyet a hivatalos lap egyik múlt heti számában közölt, hogy V i g B e r t a l a n t, városunk szülöttjét, a belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott közmunka- és közlekedésügyi miniszter segédhivatali igazgatóvá nevezte ki. Szívükből örvendünk a szorgalmas hivatalnok haladásán s továbbra is szerencsét kívánunk pályájához!

Lelkészválasztás. Mészáros József helybeli ev. ref. lelkész, ki rövid ittlé alatt a közbeeslést és szeretetet méltán érdemelte ki, t. hó 12-ikén Beretkére választották meg rendes lelkészszó. A beigtatás számos intelligens férfi jelenlétében ma megyen végbe. — Tiszta szívvel örvendünk e jó hírek, s kívánjuk, hogy lapunk barátja, az ifjú lelkész méltó boldogságot lelje föl új otthonában.

Halálozás. Uthy Antal, helybeli közkeveltségű r. kath. kántortanítót súlyos csapás érte, a mennyiben napok óta himlőben szenvedő, hasonló nevű gyermeke f. hó 14-ikén reggel elhalt. Temetése nagyszámú közönség részvételével ment végbe még aznap délután. A szép reményekre jogosító kedves fiúcska elvesztése után találják örömeiket a kesergő szülők többi élő gyermekükben, s az gondos ápolásban kimerült, beteg édes anyát pedig, ki a ragadós betegség miatt még bucsucskját sem hihette gyermekeire, vigasztalja meg az a tudat, hogy szeretett fiúcskájá boldogabb hazába költözött, oda, hol már nem faj semmi.

Főgymnasiumunknak ismét halottja van: Lenkei László III. oszt. tanuló a husvetyi szünetre hazamenetén tífusba esett, melynek szenvedéseitől a halál váltotta meg. Szerény, jó magaviseletű tanuló volt, osztályának egyik legkitünőbb növendéke, kit tanuló társai és tanárai őszintén sajnálnak.

Tanulmányozó küldöttséget fogadott tegnap városunk előjárósága. Ugyanis Bittera besztercebányai polgármester, dr. Reischits városi orvos és a besztercebányai építkezési ügyek tanácsosa városunkba érkeztek, hogy megyei közoktatásunk építését, berendezését és vezetését tanulmányozva, tapasztalataikat a Besztercebányán emelkedő városi közoktatás életbeléptetésénél érvényesítsék.

Tavaszi mulatságok. Városunk községi iskolájának tanítósa a két prot. leányiskola növendékeivel együtt folyó hó 21-ikén tartja meg a majális a szabadkai erdő közel eső szép helyén, hol már több ízben voltak efféle mulatságok, közebb és leszen, melyre már mintegy 100-an iratkoztak alá. — A főgymnasium ifjúsága pedig e hó 29-ik napján tart ugyanott tavaszi mulatságot, a melyen mint halljuk, költségkímélésből nem rendeznek közebédet, de délután leszen táncmulatság is, a melyen meghívó nélkül is szívesen látják az érdeklődőket.

A főtér kiépítése. Az Eöthy féle ház újjáépítésének tervét a városi tanács némi módosítások pótlására, kérelmezőnek visszaadta. E módosítások utólag pótolttán értesülésünk szerint a másodszer bemutatott tervezet elfogadottat s így reményünk lehet, hogy főtérünk még a nyár folyamán egy díszes nagy épülettel fog eszmósodni.

Országos vásár. A folyó hó 14. 15-én lefolyt országos vásárra kedvező idő járt. Meglehetősen száraz marha hajtatott föl, melyeknek egy része aladársra is került. A rimaszombati marhatulajdonosoknak azonban volt némi okuk a panaszra is. — a mennyiben a rindórság a helybeli marhák számára külön helyet jelölt ki, miből eleinte az a félreértés támadt, hogy a külön helyre szorított marhák már el vannak adva. Ennek persze a falusiak örültek leginkább, míg a félreértés kiderülvén, később rimaszombati marhák is ép oly keresletnek örvendtek, mint a falusiak. Délután egy hirtelen keletkezett zápor szakította meg az ületkötéseket, de csak rövid időre, mert utána ismét oly derült idő következett, mint előtte volt.

Sertésorbáncz. Rimaszombat város területén a sertésorbáncz jelenléte a sertések között bebizonyítva lévén, a földm. ip. és ker. minisztr. 40.000/88. számú rendelete 284. § alapján a sertés ki- és behozatala f. hó 14. és 15-én tartott országos vásár alkalmából is — már betiltott. — E tekintetben elismerés illeti városi rendőrségünket, mely a vásárgyűlés napján erélyes intézkedéseket tett arra, hogy a sertések eladás czéljából be ne hajassanak.

Búcsú. Mindazon ismerősöknek és jó embereinek, a kiktől az idő rövidsége és soknemű elfoglaltsága miatt személyesen nem vehettük búcsút Mészáros József ref. segédlelkész, lapunk útján mond szíves „Isten hozzá!”-ot.

A veszélyes himlő napok óta sok szünet hozott aggodalomba, a mennyiben a kicsiny gyermekek közt már négy betegedési eset fordult elő mostanában. A r. kath. elemi iskola azon osztályát, hol Uthy Antal tanít, már bezárták.

Vármegyei ajándékok.

Fáy Gusztáv öméltsége, vármegyénk köztisztviselő főispánja f. hó 12-ikén érte meg 74-ik születésnapját, a mely alkattal őt igen sokan üdvözölték. Éltesse Istenünk őt sokáig boldogul!

Adomány. Lennér Miklós, ez. kanonok s esperes-plebános a szent-simoni kath. iskola hiányzó taneszközeinek megszerzésére 50 forintot ajánlott meg.

Terray Gyula gömöri ev. főesperes a jövő hó első napjaiban tesz egyházi látogatást a hosszuszói, gömörpanyúti és sajógömöri egyházakban. A visitatio június hó 3-án a hosszuszói, 4-5-én a gömörpanyúti, 6-án a sajógömöri egyházban, 7-én pedig az esperesség felügyelete alatt álló sajógömöri polgári iskolában fog mezejtetni. Az érdekelte egyházak szeretett főesperesük méltó fogadására megtették a kellő előkészületeket.

Körorvos választás. A rimaszócsi körorvosi állomásra pályázott dr. Hampel József ratkói körorvos és dr. Gottlieb J. közül előbbi nyerte meg a szavazatok többségét.

A ratkó-bisztrói leégettek javára Szentiványi Árpád orsz. képviselő, ki már Budapestről 83 forintnyi közgyűlési bizottságot küldött, a folyó hó 13-ik közgazdáltsági bizottsági ülésben gyűjtő-ívet bocsátott ki, melyen a következő adományok jegyeztettek: Szentiványi Árpád 10 ft., Fáy Gusztáv 10 ft., Okolicsányi Gáspár, Máriássy Andor, Kubinyi Aladár, dr. Szabó Samu, Mihalik Dezső 2—2 ft., Szentmiklóssy Sándor, Török Bálint, Abonyi Pál, Lukács Géza, Groó Vilmos, Vladár, Juraskó Jakab 1—1 ft. Összeg 37 ft.

Véglegesítés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Hanák Manó tiszlezi állami iskolai ideiglenes rendes tanítót állomásán véglettel megerősítette.

Kitüntetés. A m. kir. pénzügyminiszter Záhonyi János sajógömöri körjegyzőnek, a közadók kezelése körüli sikeres közreműködéséért, elismerését nyilvánította.

A nyustyai ágost. hitv. ev. egyház folyó hó 12-én lelkész kijelölő közgyűlését — a csendőrség közbelépésé-

nek szükséges voltát is feltűtető zajos előzmények után — megtartván. Próba szóoklatra az előírnyozott 12 jelölt helyett elsőnek Krizsán Zsigmond volt nyustyai segédlelkész hozott javaslatba, azonban panszlavisztikus elvei miatt hozott püspöki rendelet és kijelentés folytán jelölését az előnkölő főesperes el nem fogadta. Ez után Buzágh István derencsenyi ev. lelkész folyó hó 26-ra, Homola István nagyroczsei segédlelkész folyó hó 30-ra és Zschar Sámuel ratkói segédlelkész június 2-ra határozatot meghívatni. Indítványoztatott még Chotvács Pál alsónajev. ev. lelkész meghívására is, azonban jelölését a többség ez alkalommal mellőzte. E híriükkal kapcsolatban megemlítjük, hogy a lapunk mult számában hozott nyustyai híriük szerint az ottani lelkész állomás betöltése czéljából nem 12, hanem legfőlegb 11 lelkész meghívása hozott javaslatba, kik az egyházi pénztár megterhelésével tartandják meg próba-szóoklataikat. A lelkész-jelölés azonban, mint fentebbi híriük tanúsítja, a lef. lyt. hóten már megtörtént a nevezett három lelkész személyében.

Vettük a következő gyászjelentést. Hanvay Aladár és gyermekei József, Ilona, Matild, Klára, László és István: — özv. Ragályi Abrahámné szül. Hámos Matild; — Farkas Abrahámné szül. Ragályi Etelka férje és gyermekeivel. — Ragályi Bela neje és gyermekeivel — Néhai Ragályi Miklós árva: Matild és Ida — Horváth József mélyen megsomorodott szível jelentik feledhetlen neje, a legjobb édes anyja, gyermek testvér, sógorné, nagynéne és anyós: Hanvay Aladárné született Kis-Csoltói és Pelsőzi Ragályi Proskának folyó 1889. évi május hó 8-án, délutáni 6 órakor, életének 45 ik, boldog házasságának 26 ik évében, hosszas szenvedés utáni gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó évi május hó 10-én (pénteken) délutáni 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása mellett a Hanvai sirkertbe örök nyugalomra tételni. — Áldás és béke lengjen felejt-hetetlen drága porai felett! — Kelt Csizben, 1889. május hó 9-én.

A rozsnói egyházmegyei tanító-egylet rimaszócsi és putnoki köre folyó hó 9-én Abafalán tartotta rendes tavaszi gyűlést.

Tavaszi mulatság. A tornaljai fiatalság folyó hó 26-án a zöldben tavaszi mulatságot rendez.

Színeszet Pelsőczön Homokai László színtársulata, mely az utóbbi hetekben Solyomossy Elek komikus vendég szereplése folytán meglehetősen pártolás mellett Tornalján működött, most Pelsőczön tartja előadásait. Innen a társulat, — értesülésünk szerint — Jolsvára készül.

Nyári vizsga. A klenőzei evang. egyház iskolájának mind a hat elemi osztályában a nyári kövizsgák folyó évi május hó 27. és 28-ik napján a reggeli órákban leszen megtartandók.

Az aggteleki barlang új bejáratának elkészítése még tetemes időt vesz igénybe. Megbízható helyről vett értesülésünk szerint a napokban egy bizottság helyszíni szemlét tartott, mely abban állapodott meg, hogy az átfurási munkálatok befejezése előtt a Cook vezetés alatt álló angol és amerikai turistákból álló társaság fogadása sem fog megtörténni. Az új bejárat, melynek átfurásán naponként 10—15 bányász dolgozik, körülbelül 150 méter széles, melyből belőről már mintegy 50 méternyi alagut van készben, valószínűleg csak a jövő idényben leszen átadható a forgalomnak. Részünkről nem tartjuk czélszerűnek hogy a fentebb említett 400 tagból álló társaság látogatása elhalasztassék.

Felfüggesztett községi bíró. Szlanecso János Nyustya községi törvénybíró — ezen hivatalának viselésétől — felettes hatósága által felfüggesztett, egyszer smind a helyelmi vizsgálat is elrendeltével ellene.

A husvét második napján Tunnásfalán tartott bálban a templomi díszítésekre felülfigyelték a következők: Mészáros B. hint pleb. 1 ft., B. hezky Viktor 1 ft., özv. Kövér Sámuelné 80 kr., Lichtner Gyula 60 kr., Kardos Mihály, Schwarcz András, Berezay András, Pethó József, Botta Pál 20—20 kr., Kovács Zsiga, Szijjártó István, Kubik Ferencz, Sulik András 10—10 kr., Rohák Sámuel 20 kr., Benyó György, Karhai András, Dömer János káplán 10—10 krajczár, Marák János, Paesner Mihály, Berezay János 20—20 kr., Sulik György 60 kr., Misove Pál, Molnár József kőműves, ifj. Matácska Mihály 20—20 kr., Rabely Miklós 50 kr. — Fogadják a szíves adakozók adományakért a rendezőség forró halálját.

Vegyesek.

Kún Bertalan, a Tiszánál levő ev. ref. egyházkerület nagyérdemű püspöke folyó hó 13-án azaz hétfőn indult el egyház-látogatás végett a tornai egyházmegyébe. Az előre megállapított uti rend szerint hétfőn érkezett a püspök ur Perkapára, a hol az esperes lakik, kedden időzött ugyanott és Szinben, szerdán volt Petri-ben és Szilasban, ma Komjátit és Lenkét látogatja meg, holnap Hüdveg-Ardót és Vendégit, szombaton Zsarnóra és Szadellőre rándul, 19-ikét Görgön és Almáson tölti, 20-án Körtvélyesre és Jablóczára megy át, 21-én Barkát, 22-én Szilhezét és Borzovát szemléli meg, 23-ára Jolsvafő és Eggerszög, 24-é Szöllős Ardó és Várköz meglátogatását tűzte ki czéljául a püspök ur, ki sokoldalú elfoglaltsága és bokros teendői közepette sem feledvén az iskolai ügyeket sem, a helybeli érrettségi vizsgálatra megérkezését is volt szíves megírni.

Egyházkerületi közgyűlés A tiszai evang. egyházkerület ez évi közgyűlése Brassóba, augusztus 20—22. napjaira hivatott össze. A meghívóban jelezzék van, hogy az odautazás különvonaton történik, még pedig tetemes utazási kedvezmény mellett, miről a gyűlési tagok később leszenek körülményesebben kiértésítve. Ezen gyűlésnek, igazán, különös érdekeltséget kölesönöz nemcsak a látni s tapasztalni valókál keesegtető határváros, hanem kivált azon fontos kulturális missio, melyet a gyűlés ott, az erdélyi szászok erősségében, az eddig elyomott 17 ezer esangó magyar lutheránus öbözalmának fölélesztése által teljesít.

Pályadíj megnyerése. A legújabb örömmel említtük meg, hogy a helybeli egyesült protestans főgymnasiumban két évvel ezelőtt érrettséget tett ifjú Albert János hanvai születésű, jelesleg budapesti m. k. tudományegyetemi másodéves bölcselthehallgató az egyetemi pályamunkák közül egy szép jutalmat nyert meg a „Gömörmegyei népryelv főbb sajátosságairól” írt dolgozatával. A jutalom esekélyny, mert csak 70 ft., de az alkalom, t. i. a tudományegyetem nyilvános ünnepe, melyen a jutalmat személyesen vehette kezébe,

és a kitüntetés különös becsét kölesönöz a szorgalmas ifjú elismert munkásságának.

Értesítés. A kereskedelmi miniszterium tudomására hozza a miskolci ipar- és kereskedelmi kamarának, hogy a keletindiai angol hadseregnek (50000 ember) vörös bor szükséglete elég jelentékeny arra, hogy megfontolható, nem volna-e czélszerű ezen szükségletnek magyar termésű borokkal való fedezésére lépéseket tenni, annál is inkább, mert a vörös bor átlag 20—23 frton eladható volna hectoliterenként. — A nevezett miniszterium készséggel támogatná lehetőség szerint a szóban levő kivitelt.

Fornéth Elemért, az orvosi tudományok tudorát egy párisi híres orvos hazánkából maga mellé astistensnek hívta meg!

A Párisba kirándulni akaróknak talán nem fog rosszul esni az a híriük, hogy mint egy belügyminiszteri határozat mondja, a párisi kiállításra menőknek nem kell utlevelet váltaniok.

Egy szó a temetkező társulatról. Mint a „Sáros-pataki Lapok”-ból olvassuk, Görömböi Péter nagykállai ev. ref. lelkész az ottani két temetkező társulat, melyek közül az első hat, a másodikat három év óta vezeti, a legközelebbi közgyűlés idején egy 100 ft értékű iróasztallal és teljes felszereléssel lepte meg, nem tudván máséknél sok fáradaimat meghálálni. A jó mag elvégre is jó földbe vetve és kellően gondozva gyümölcsöt terem, azt hiszem, hogy minden ember belátja, hogy az illető lelkész ur bizonyosan sok jót tett Nagykálló városának ama két temetkező társulat vezetése által. Hát mi nem esimálhatnánk itt egy temetkező társulattól? hát nem akadna városunkban 400—500 ember, a ki egy ily temetkező társulat gondolatát föl nem tudná karolni? Talvaly lapunkban egész cikksorozat jelent meg e tárgyban. Vajjon nem lehetne e tárgyú felelevelenteni? Vagy városunkban mindenki olyan jómódonak hiszi magát, hogy a halálozás esetén nem férne föl a temetés költségeire 50 vagy 100 forint? Mi ugy hisszük, hogy a helybeli lelkész urak közül, ha erre számosan szólitanák fel őket, akármelyik hajlandó volna egy ilyen temetkezőtársulattal alapító nagy gyűlést összehívni s a hasznos intézményt megvalósítani. Mások is segédkezzenek.

Bártfa-gyógyfürdő. Amily kiváló szerepe van hazánk történetében Bártfa városának, ép oly kiváló helyet foglal el hazai fürdőink sorában a város tulajdonát képező s attól felőrányira a Kárpátok déli lejtőjén szelkőlt vödtől, gyönyörű tenyveserdőtől koszorúzott völgyben fekvő „Bártfa gyógy- és fürdő hely.” (Vasuti állomása: Eperjes.) Alacsony, védett fekvése, enyhe éghajlata, tiszta özendős és fonyves illatu hegyi levegője folytán kimagasló kárpáti klimatikus gyógyhely, ismert kitünő hatású és speciális jellegű forrása pedig a gyógyerejű fürdők sorában is első helyet biztosítanak számára. A bártfai forrásokban a vas, szikso elboronatrium és szabad szén-sav oly szerencés vegyületben vannak jelen hogy nemcsak versenyeznek a bel- és külföld összes égvényes-sósavas vizeivel (spani, schwalbaehi, frazensbadi stb.) de sok tekintetben felül is mulják azokat. Innen van, hogy a fürdő már évszázadok óta női hajokban, a vérhiány minden alakjánál, a légző és emésztő szervek: nevezetesen a gyomor és bél harutjainál, kimerüléseknél s ebből eredő idegbajoknál, görvény, sápkór és angolkórul stb. mint elsőrangú és biztos sikerű gyógyhely ismeretes. Ami a fürdő hygieniai berendezését illeti, az teljesen megfelel a mai kor követelményeinek és a közönség kényelmi igényeinek. Ugy a szobaik mint az élelmezés jutányosak és kifogástalanok. Posta, táviró és gyógy-szertár helyben van az egész idény alatt. Szórakozásról (kitünő zene, olvasó terem, könyvtár, zongora-terem, zene- és táncestélyek) valamint kirándulásokról (Bártfa város középkori műemlékei, Köhegy, Zborói várom Rákóczi kastélya stb.) bőven van gondoskodva. A fürdő egészségügyi vezetését és a betegek gyógykezelését évek óta teljes meglegedésre dr. Hintz Henrik fővárosi nő- és gyermekgyógyász, rend. fő városi fürdő-orvos látja el, ki ez idény alatt állandóan a fürdőben, télen pedig Budapesten (I. Ur-utca 16.) tartózkodik és szívesen szolgál a fürdőre vonatkozó mindennemű felvilágosítással. Ez iránt különben Bártfa város fürdőigazgatóságához is lehet fordulni, a bártfai ásványvizek minden ásványvízkereskedésében, gyógyszerertárban és vendéglőben kaphatók, s közvetlen megrendelhetők Tópercz Albert gyógyszerész-bérlénél Bártfán.

S z i n h á z.

Hatvani társulatára válságos napok állottak be: a közönség nem támogatja annyira, a mennyire remélték. Naponként üresebb házak előtt játszanak s a jövedelemből leggyakrabban a napi előadások költsége sínes fedezve. Mi ezt tudtuk előre s még mielőtt ide jött volna Hatvani, figyelmeztettük vállalkozásának következményeire, pedig akkor még nem is sejtettük minő aparátussal igyekszik közönségünk rokonszenvét megnyerni. A társulat néhány tagja ellen nincs ugyan kifogásunk — azt is elismertük annak idején, hogy néhány előadás igényeink színvonalán állott, mi arra a jogos fölvevésre adott alkalmat, hogy jövöre a pártolás hiánya mellett is leszen okunk az előadásokról díesérőleg emlékezni meg. De csalódtunk.

Csütörtökön, Borbély oly darabot választott jutalomjátékul melyben a mellett, hogy neki magának jelentéktelen szerepe van, a társulat által nem produkálható díszletek fordulnak elő. Az „Utazás Chinába” című operette 2-ik felvonása egy tengeri fürdőben játszék, melyet egy pad és egy asztal képviselet; a 3-ik felvonás a hajó fedélzetén történik, de a hajóból nem láttunk egyebet egy vékony szál kötélnél s egy esomagol fedeska ládánál. Így a néző közönség hangulatának felgerjesztésére csak a szereplők játéka tett valamit s ebben legnagyobb érdeme Polgárnak van, ki mellett a jutalmazott és Hatvani buzgólkodtak legsikeresebben. — Jó volt Lorándi is mint hajós kapitány, bár szerepe több erélyt igényelt volna.

Szombaton, Lorándiné jutalmára „Gasparone” került volna színre, de a jutalmazandó színészűt ért családi gyász miatt, hirtelen a „Paraszt Kisaszonyt” ríntották elő kevés számú közönség előtt. E körülmény figyelembe vételével az elődsárról nem nyilatkozhatunk illetékesen.

Vasárnap „Bolondok grófia” Jókai gyári módon készült, de mindamellett is erős komikummal bíró bohózat derítette kedvre a közönséget, mely az előadással meg volt elégedve.

Hétfőn Tóth Ede klasszikus népszínműve a „Falurossza” a lehangolásig esekelő számu közönség előtt adott — sikertelenül E de ab különböző magyar színtársulatok által az országban legalább ezerszer került már színre s így jó formán mindenki ismeri s mindenkinek emlékezetében él egy-egy megragadóbb előadás emléke, melyre önkéntlenül is rá kell gondolnia akkor, mikor egy közepes sikeren is alul lévő előadásban látja a klasszikus népszínművet. Polgár Sándor mint operett-buffó jó színész, szeretjük és tapsolunk neki az operettekben, de dráma-hősnek nem való, ennek dacára még e nem neki való szerephöl is tudott faragni annyit, hogy a közönség megtapsolta. Bézei (Feledi Lajos) Polgárnéval (Báti Teresi) kedves alakok voltak, de epizód szerepeikben nem tudták feledtetni a környezet gyengeségeit. Aradi (Gonosz Pista) habart s rikácsoló hangja gyakran érthetetlen volt. Hatvaniné elrekedt de azért annyira jó kedvű volt, hogy a nevetéstől még veszekedni sem tudott Tarisznyásnéval. A cigány primást is egy hölgy játszta, ki szerepét csak mókának tekintette. Egy szóval a szereplők egy részénél buzgó törekvést, más részénél tréfát észlelünk. Ez utóbbi nem alkalmas arra, hogy a közönség rokonszenvét a társulat ébren tartsa.

Kedden a rimaszombati vásár napján ismét a „Suhanez” került előadásra közepes számu közönség jelenlétében. A kifutó operett e harmadik előadása is elég élénk és sikerült volt, noha a szerep változtatását nem minden tekintetben vált előnyére. Így a tábornok szerepében Borbély jobb volt Borossnál, Pártos E. jobb báróné volt, mint Eliz. — Bézei pedig, ki Hatvanitól később Tolnaitól vette át szerepét, játékban és maszokban bevállalt, de az énekparthiét elejtette. A czimszerepet ismét a pajzán kedvű Hatvaniné játszta nagy külső sikerrel, bár hangja ez uttal is meglehetősen látványozott volt. Polgár kifutó Bisot, kinek „de csak úgy ha lehet” refrainü couplétt-jét a közönség nagy tetszéssel hallgatta.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**
Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernáth István.**

Magán-hirdetések.

Tartalékos tiszti és egyéves önkéntesi vizsgára előkészítő tanfolyam. (Reserve officiers Prüfung.)

A múltú es. kir. Hadügyminiszteriumnak és a m. kir. Honvédelmi Miniszteriumnak 5095/1889. szám alatt kelt magas engedélyével a szegedi katonai előkészítő iskolában tartalékos tiszti vizsgára előkészítő tanfolyamokat tartok fent: részt vehetnek ezen tanfolyamokon azon urak, kik már szolgálták mint egyéves önkéntesek, de tiszti vizsgáért nem tettek, vagy visszaléptek, vagy megbuktak; a tényleg szolgáló egyéves önkéntesek; vagy a kik 3 évre voltak besorozva, ha van érettségi bizonyítványuk, vagy az egyéves önkéntességre képesítő vizsgát leteszék utólagosan, vagy kik csak a olgalmi fognak, de előmenetelük vizsoltatása végett a ka on i szaktárgyakból előképzettséget akarnak szerezni, hogy a büntetési 2-ik évtől megszabaduljanak.

Több oldalú felszólításnak engedve, az előadandó tananyagot szaktanarak közr működésével összegyűjtöttem; a kéziratok magyar és német nyelven vannak szerkesztve és egy összeállítva, hogy azok használatá mellett minden művelt fiatal ember tökéletesen elkészülhet a tartalékos tiszti vizsgára, ha még oly keveset tud is németül; továbbá oly rövid kivonatban van összeállítva az egész tananyag, hogy 3 hónap alatt bárki is betanulhatja, annélkül, hogy napi foglalkozásában tenakadást szenvedne Ezen kivonatos kéziratokból tehát mindenki oda haza tanulha, annélkül, hogy előadásokat kellene hallgatnia.

Mégis ha les nek olyanok, kik a jegyzetekből nem lennének képesek tökéletesen elkészülni, azon urak számára 6 hétig tartó tanfolyamokat nyitok; így biztosíthatjuk magunkat a 25. §. büntetési 2-ik évtől.

Tanulmányozatem növ ndekei eddig a legjobb sikerrel tettek le a vizsgát.

Hasonló rövid kivonatos kézirati jegyzetek vannak oly ifjak számára, kiknek ninesen érettségi bizonyítványuk de az egyéves önkéntességre képesítő vizsgára elkészülni akarnak, ezek az urak is egy hónappal a vizsga előtt bejuthetnek az intézetbe, általam meghatározandó időben, hogy előkészültségüket kiégő zithessen.

Mindkét rendbeli kéziratot csak azon urak kaphatják meg, kik kellő garantitáit nyujtanak, hogy a kéziratokat használat vagy leírás végett másoknak át nem engedik.

A vizsga jó eredményéért kezességet vállalok. Bővebb felvilágosítás levél által esetleg személyesen szerezhető iróláiban Szegeden, Honvédtér Dr. Galambos ház I. emelet.

Szegeden, 1889. márczius hó 14.
3—10 **SOMOGYI VILMOS,** igazgató.

Hirdetmény.

A Gömörmezei Nép- és Iparbank — váltó-aláírók elkerülésével és bekebelezés nélkül — **hitelszövetkezeti kötvényekre, 7° kamat fizetés mellett, kölcsönöket nyujt.**

Rimaszombat, 1889. ápr. 15.

Az igazgatóság.

Szabad kézből eladó.

Rimaszombatban, a Jánosi-utca végén levő Lőrinczy-féle ház és kert szabad kézből eladó. Felöle lehet értekezni **Lőrinczy Györgynél.**

STÓÓSZI

hidegvíz-gyógyfürdő.

Felsőmagyarországban, egy minden oldalról fenyvesekkel borított, hegyek által védett s csakis délnek nyílt völgyben fekszik, 2000' a tenger színe felett.

I. rangu klimatikus gyógyhely

igen korai tavasszal és hosszú szép ősszel, különösen **mell-, gyomor-, hörgőrcs-, köszvényes és idegbántalmak s női betegségek** stb. ellen.

Fürdőévad kezdete május hó 20-án hidegvíz gyógy mód. tejkura, fenyő fürdők, massage és villamos gyógykezeléssel.

Fürdő-orvos: **Dr. CZIRFUSZ DEZSŐ,** fővárosi gyakorló orvos s nőgyógyász.

Szépen berendezett **szobák** 1 és 2 teljesen felszerelt ágygyal 60 krtól 2 frt 40 krig naponta; teljes napi étkezés 1 frt 20 krtól 1 frt 35 krig. Junius 15-ig és szeptember havában tetemes leengedés. — Menet- és törtjegyek minden nagyobb vasuti állomásnál 33¹/₂ % kedvezmény mellett adatk ki. — Posta helyben, **Vasuti állomás** (1 óra) Szomolnok-Hutta. **Távirda-állomás** (3/4 óra) Szomolnok. — Bővebb felvilágosítással szolgál es előjegyzéseket szobákra elfogad

2—4 **A fürdő kezelősége.**

Árverési hirdetmény.

A klenőezi közbirtokosság tulajdonát képező és alább körülírt következő ingatlanok:

I. A „**Rasztocsnói pusztán**“ lévő **korcsmaház és malomépületek.** — italméresi jog nélkül, de lisztörlési és vízi joggal, valamint az azokhoz tartozó 4 cat. hold 324 □ öl kiterjedésű ingatlansággal — becsülve 1806 frtra.

II. A „**felső malom**“ lisztörlési és vízi joggal, egy a közbirtokosság által birt felszereléssel, valamint a hozzá tartozó 990 □ öl kiterjedésű réttel együtt — becsülve 3700 frt.

III. A „**középső malom**“ lisztörlési és vízi joggal egy, a mint az most létezik, — becsülve 2800 frtra.

IV. Az „**alsó malom**“ lisztörlési és vízi joggal, a közbirtokosság által birt felszereléssel és melléképületekkel — becsülve 3500 frtra.

V. A 84. népsorszámu „**alsó korcsma**“ ház és telke — italméresi jog nélkül — becsülve 800 frtra.

VI. A 82. és 83. sorszámu „**nagyvendéglő**“ és

Minden egyes darab a m. kir. femjelző hivatal bélyegével van ellátva.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém Rimaszombat város és környéke nagyérdemű közönsége szives tudomására hozni, hogy helyben a főter és Kossuth-utca sarkán **Samarjay János** ur házában

óra- és ékszer fióküzletet

nyitottam. — Üzletemben nagy választékban kaphatók: mindennemű zseb- és fali órák, továbbá ugy arany- és ezüst tárgyak, mint drágaköves ékszerek. Ezen tárgyak nagyobb részét helyben, saját műhelyemben készítvén, azokat sokkal olcsóbban adhatom, mint azt más kereskedő vásárolja. — Javításokat pedig ugy készítek el, hogy azok az uj tárgyaktól egyáltalában meg nem különböztethetők.

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy kifogástalan áruk jutányos eladása, valamint pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által t. vevőim bizalmát megnyerjem, s ez által állandóan biztosítsam magamnak.

Bátorkodom végtére kiemelni, hogy első lévén, ki Rimaszombatban e szakban nagyobb szabásu üzletet nyit, alkalmat nyujtok végre a n.-é. közönségnek, hogy igényeit nem más városokban, esetleg csak nagyobb vásárok alkalmával, hanem helyben s folytonosan kielégithesse, s kérem a n. é. közönség minél gyakoribb látogatását, melylyel ajánlom magam jóakaratu figyelmökbe.

Rimaszombat, 1889. május havában.

Kiváló tisztelettel

HERTSKO BERTALAN

órá- és ékszerész RIMASZOMBAT.

Főüzlet: LOSONCZON.

2—4

Órák vásárlásánál három évi jótállás biztosított.

bérlői lak. mézártszék és melléképületekkel, valamint az ahhoz tartozó „Diakova” nevű 19. cat. hold 800 □ öl területű szántóföld és legelővel — azonban italméresi jog nélkül — 5900 frtra becsülve.

A Klenőczon 1889. év május hó 21-ének d. e. 10 óráján a község házában megtartandó magánjellegű nyilvános árverésen — többet ígérés után — a fentebb részletezett tételenként külön-külön fognak eladatni, a hova a venni szándékozók — azon megjegyzéssel, hogy a kikiáltási árképen megállapított becsértéknek 10% -ka bánatpénzül teendő le, — ezennel meghívotnak.

Az árverés egyéb föltételei alólírottán addig is megtudhatók. — Kelt Rimaszombatban, 1889. május 1.

2—2 **MARTON JÁNOS,**
mint a klenőezi közbirtokosság igazgatója.

„Zacherlin”
A legkitünőbb
valamennyi rovar ellen!

Ezen legujabb kiváló különlegesség meglepő erővel és gyorsasággal pusztít el lakásokban, konyhákban és vendéglőkben mindennemű férget, nemkülönben háziállatainkon, istállóokban, növényeken, üvegházakban és kertben.

Valódi minőségű „ZACHERLIN” csak névaláírás és védjeggyel ellátott eredeti palaezkokban árultatik, mi nyitott papirosban méretik ki, az sohasem „Zacherl”-féle különlegesség!

ZACHERL J. Bécs. I. Goldschmiedgasse 2.

Kapható a következő czégeknel:

Rimaszombatban: Tibély S. A., Hamaliár Károly gyógyszerész, Dickmann Armin és Stech Kálmánál.

Dobsinán: Gömöri Sámuelnél.

Jolsván: Hoffmann Miksánál.

Losonczon: Kirehner Danó, Kirner József, Szlavy Lajos, Zwid J. V. és fia, Pokorny Lajos és Lutoeska Danónál.

Nagy-Rőczén: Dedinszky J. és Nandrassy Gy.-nél.

Nyústyán: Groszberger Ignácznál.

Pelsüczön: Pártos Miksánál.

Putnokon: Fekethe Nándor gyógyszerésznél.

Rozsnyón: Fábry Károly, dr. Pösch József gyógyszerész és Farkas és Laghoffernél.

Tiszolczon: Böhm Józsefnél. 3—10

Tornallyán: Urszinyi S. gyógyszerésznél.